

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
बहिःस्थ शिक्षण आणि अध्ययन विभाग
Department of External Education and Learning (DEEL)

स्वाध्याय लेखन सूचना -

१. खालील प्रत्येक विषयाचे स्वाध्याय प्रश्न दिले असून त्यातील टीपा लिहा व सविस्तर उत्तर लिहा आहे.
२. प्रत्येक विषयांतर्गत २० गुणांचे स्वाध्याय आहेत. सर्व स्वाध्याय हस्तलिखितच असणे गरजेचे आहे.
३. सर्व स्वाध्याय जमा करण्यासाठी अंतिम मुदत फेब्रुवारी अखेरपर्यंत आहे. त्यानंतर कोणतेही स्वाध्याय स्विकारले जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.
४. स्वाध्याय सादर करतांना आपले नाव, शिक्षणक्रमाचे नाव, वर्ष, PRN NO, Mob. No. याप्रमाणे मुखपृष्ठ तयार करून प्रत्येक विषयासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
५. स्वाध्याय स्वतः जमा करू शकता किंवा पोष्टाने खालील पत्त्यावर पाठवू शकता.

स्वाध्याय सादरीकरण मुखपृष्ठ नमुना (Home Assignment)

Assignments Presentation Front page Format

विद्यार्थ्याचे नाव :-

(Student Name) :-

कायम नोंदणी क्र. (PRN) :-

विषयाचे नाव :-

(Subject Name) :-

शिक्षणक्रमाचे नाव :-

(Programme Name)

अभ्यासकेंद्राचे नाव :-

(Name of Study Center)

दूरध्वनी /मोबाईल क्र. :-

(Phone/Mobile No.)

जमा करण्याची वर्ष व महिना :-

(Year & Month of Submission)

विद्यार्थ्याची सही :-

(Student Signature)

स्वाध्याय पाठविण्याचा पत्ता

मा. संचालक,

बहिःस्थ शिक्षण आणि अध्ययन विभाग,

उमविनगर, पोस्ट बॉक्स नं. 80

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव,

425001

दूरध्वनी क्र. 0257 - 2257495 / 2258496

E-Mail ID: - ideal@nmu.ac.in

द्वितीय वर्ष एम. ए. अर्थशास्त्र
M.A. Economics
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) -1
Modern Monetary Economics

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) पैशाचा गुणक ही संकल्पना स्पष्ट करा. / State the concept of money multiplier?
- 2) फिलिप्स वक्र म्हणजे काय? फिलिप्स वक्राचे धोरण विषयक करा? / What is Philips curve? What are their policy implications?
- 3) पैशाच्या मागणीचा टॉबीन दृष्टिकोन स्पष्ट करा? त्यावरील मर्यादा स्पष्ट करा. / Explain the Tobin's approach to Demand for money? What are the limitations on this approach?
- 4) व्यापार चक्र म्हणजे काय? व्यापार चक्राच्या धोरणात हिक्स यांचे योगदान स्पष्ट करा. / What is Business Cycle? Explain Hicksien Contribution to business cycle theory.
- 5) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा? / Explain the circular flow of national income.

द्वितीय वर्ष एम. ए. अर्थशास्त्र
M.A. Economics
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) -2

Theory of Economics Growth & Development

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) विकसनशील अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. / Explain the characteristics of Developing Nations.
- 2) रोडन यांचा प्रबळ चालना सिध्दांत स्पष्ट करा. / Explain the Rodan's Big-push theory.
- 3) रोस्टोच्या विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा. / Explain the Rostow's stages of growth.
- 4) आर्थिक विकासात चलनधोरण आणि वित्तीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा. / Explain the role of monetary policy and fiscal of economic development.
- 5) तंत्रज्ञानाची निवड /Choice of Techniques.

द्वितीय वर्ष एम. ए. अर्थशास्त्र
M.A. Economics
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) – 3
International Economics

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) व्यापार शर्ती निश्चित करणारे घटक सांगा. / State the factor determining term of trade.
- 2) व्यवहारास्तोलात असमतोल निर्माण होण्याची कारणे स्पष्ट करा. / Explain the cause of disequilibrium in Balance of payment.
- 3) हेकशचर-ओइलिन सिध्दान्ताचे टीकात्मक परिक्षण करा आणि स्पष्ट करा. / Explain and comments on Heckscher – Ohlin theory.
- 4) आंतरराष्ट्रीय नाणे-निधीचे उद्दिष्ट्ये, कार्ये आणि यश यांची चर्चा करा. / Discuss the function, objectives and achievements of International Monetary fund (IMF).
- 5) जागतिक व्यापार संघटनेची कार्ये सांगा / State the functions of world trade organization (WTO)

द्वितीय वर्ष एम. ए. अर्थशास्त्र
M.A. Economics
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) – 4

Modern Banking & Financial Markets in India

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) ग्रामीण विकासात नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा. / Explain the Role of NABARD in rural development.
- 2) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील जागतिक महामंदीचे परिणाम विषद करा. / Describe the impact of Global slow down on Indian Economy.
- 3) भारतातील वित्तीय व्यवस्थेची रचना स्पष्ट करा. / Explain the structure of Financial system in India.
- 4) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भात आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीच्या (IMF) कार्याचे टीकात्मक परीक्षण करा. / Critically evaluate the role of IMF in the context Indian Economy.

5) भारतातील सुक्ष्म वित्ताचे परिणाम विशद करा. / Explain the impacts of micro finance in India.